
[2008-18-RE](#)

CAUSA 2008-18-RE

Número de registre 256-2008. Recurs d'empara

AUTE DEL 5 DE NOVEMBRE DEL 2008

BOPA núm. 84, del 19 de novembre del 2008

En nom del Poble Andorrà;

El Tribunal Constitucional;

Atès l'escrit presentat i registrat al Tribunal Constitucional, el 19 de maig del 2008, per la representació processal de l'entitat bancària Banc Agricol Reig, SA, mitjançant el qual interposa recurs d'empara contra la sentència del 14 de febrer del 2008 i contra l'aute del 24 d'abril del mateix any, dictats per la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia per haver-se produït una presumpta vulneració dels drets fonamentals reconeguts a l'article 10 de la Constitució, i atès que demana al Tribunal Constitucional que atorgui aquesta empara en el sentit sol·licitat en el cos de l'escrit, que declari la lesió del dret invocat i que anul·li les resolucions objecte de recurs;

Vista la Constitució, especialment els articles 10, 41, 88 i 98 c);

Vista la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, especialment el títol IV, capítol sisè;

Vist l'informe del Ministeri Fiscal del 16 de juny del 2008;

Escollat l'informe del magistrat ponent, Sr. Didier Maus;

Antecedents

Primer

La Banca Reig, SA va formular una demanda d'embargament i la subsegüent demanda de reclamació de quantitats per un import de 942.303,65 euros contra els Srs. Michel Sacaze i Bruno Sacaze, deute derivat de les operacions realitzades per mitjà del seu compte bancari núm. 30.639.

Els defenents van contestar la demanda i van formular una demanda reconvençional.

Segon

El 5 de juny del 2007, la Secció Civil del Tribunal de Batlles va estimar la demanda principal i va condemnar els defenents a pagar a la Banca Reig, SA l'import reclamat, més els interessos comptats a partir del 21 de desembre del 2000.

Tercer

Els Srs. Michel i Bruno Sacaze van presentar un recurs d'apel·lació contra la sentència de la Batllia i, el 14 de febrer del 2008, la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia va decidir estimar en part aquest recurs i va condemnar els defenents a pagar a la Banca Reig, SA la quantitat de 189.714,00 euros, més els interessos comptats a partir del 9 d'octubre del 2000, quantitat de la qual s'havia de deduir tots els diners extrets pel banc dels altres comptes bancaris dels defenents amb els quals es va compensar el saldo negatiu del compte objecte de litigi.

Quart

La Banca Reig, SA va formular un incident de nul·litat d'actuacions per tal com va considerar que s'havia vulnerat el seu dret a obtenir una decisió fonamentada en dret, protegit a l'article 10 de la Constitució, ja que, segons el seu parer, la sentència del Tribunal Superior de Justícia havia estat dictada sense la deguda fonamentació jurídica i legal vigent al Principat.

Cinquè

El 24 d'abril del 2008, la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia va desestimar aquest incident. Aquesta Sala va considerar que la seva sentència del 14 de febrer del 2008 no estava mancada de motivació, ans al contrari, precisava de manera clara que la compensació operada pel banc estava contractualment prevista i la realització unilateral de la cartera de valors dels deutors per part del banc es va fer conformement a allò pactat. Ara bé, aquesta compensació no es podia fer de manera abusiva, sinó coherent i el banc tenia l'obligació de compensar "abans del moment on era assabentat que sabia que la situació d'insolvència del client resultava definitiva, i no empitjorar aquesta situació per una passivitat agreujant el risc."

Sisè

El 19 de maig del 2008, la representació processal de Banc Agricol Reig, SA va presentar un recurs d'empara en què manifestava que la sentència de la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia havia vulnerat el dret a obtenir una decisió fonamentada en dret per dues vies: la primera consistia en aplicar legislació i jurisprudència alienes a l'ordenament jurídic andorrà i la segona consistia en decidir que aplicava els principis generals de les obligacions i el principi de la bona fe en els contractes, sense fonamentar els motius d'aquesta aplicació.

Pel que fa a la primera via, considera que la Sala Civil estén els deures de prudència, de vigilància i de diligència de les entitats bancàries a l'obligació de no agreujar el risc de passiu dels clients fins al punt de justificar l'obligació de compensar aquest client. Ara bé, això no està previst en la legislació andorrana i la Sala Civil allò que fa és aplicar la doctrina i la jurisprudència franceses en aquesta matèria, tot i que no ho invoca, ja que no es podria aplicar al comportament dels deutors en aquesta causa. Així doncs, no s'ha obtingut una decisió fonamentada en dret, perquè no s'ha motivat, ni fonamentat en el dret aplicable a Andorra.

Pel que fa a la segona via, aquesta part manifesta que les resolucions objecte de recurs reconeixen que el banc va actuar de bona fe i desplegant l'activitat necessària a les circumstàncies.

Posteriorment, estimen que hi ha hagut passivitat i mala fe en la seva actuació per haver agreujat el risc en què el deutor es trobava. Ara bé, el banc va actuar diligentment i legalment, ja que a banda del principi de bona fe contractual també havia de respectar els principis de l'autonomia de la voluntat, de la teoria general de les obligacions i el de no ingerència, que ha de presidir les actuacions de les entitats bancàries en relació amb les actuacions dels seus clients.

Per acabar, demana al Tribunal Constitucional que atorgui aquesta empara en el sentit sol·licitat en el cos de l'escrit, que declari la lesió del dret invocat i que anul·li les resolucions objecte de recurs.

Setè

El 16 de juny del 2008, el Ministeri Fiscal va presentar un informe mitjançant el qual s'oposava a l'admissió a tràmit d'aquest recurs d'empara, perquè el que realment pretenia l'entitat bancària recurrent era una revisió i reforma de les consideracions jurídiques adoptades en les resolucions objecte de recurs, que estan fonamentades jurídicament i que no són arbitràries, per tant, no hi ha la vulneració de cap dels drets recollits a l'article 10 de la Constitució.

El Ministeri Fiscal considera que no hi ha cap incongruència omissiva en la resolució del Tribunal Superior de Justícia que analitza de manera detallada la relació entre el banc demandant i els clients i aquesta anàlisi permet determinar la data de la insolvència i la tardança en la reacció del banc. Aquest raonament només fa posar en pràctica el principi de bona fe en els contractes, principi que és d'aplicació al Principat d'Andorra.

Així doncs, el Ministeri Fiscal sol·licita la inadmissió a tràmit del recurs d'empara 2008-18-RE.

Vuitè

El 30 d'octubre del 2008, la representació processal de l'entitat bancària recurrent va presentar un escrit complementari mitjançant el qual adjuntava una fotocòpia d'un aute del 23 d'octubre passat de la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia que resolvia una demanda d'aclariment interposada per aquesta mateixa part en relació amb la sentència del 14 de febrer del 2008 objecte de recurs i, més concretament, corregia uns errors materials continguts en el seu dispositiu relatiu als interessos i al núm. de compte de referència.

Fonament jurídic únic

En relació amb l'article 10 de la Constitució, el Tribunal Constitucional ha declarat de manera constant que no li correspon comportar-se com un jutge del fons, com un tercer grau de jurisdicció o com un tribunal de cassació i que el seu paper consisteix a verificar que els drets reconeguts, tant per aquest article de la Constitució com per l'article 6 del Conveni per a la salvaguarda dels drets i de les llibertats fonamentals, han permès a l'entitat bancària recurrent presentar els seus arguments i les seves proves i que les jurisdiccions competents s'han pronunciat de manera independent i imparcial d'acord amb un raonament coherent i no arbitrari.

El fet que les dues instàncies s'hagin pronunciat de manera diferent és inherent a la lògica del doble grau de jurisdicció. Allò que és important és que quan el Tribunal Superior de Justícia revoca o modifica una decisió de primera instància, ha d'exposar de manera coherent les raons de dret i de fet que l'han dut a fer-ho.

En la causa que ens ocupa, el banc recurrent al·lega que el Tribunal Superior de Justícia ha vulnerat

el seu dret a obtenir una decisió fonamentada en dret, ja que, d'una banda, ha aplicat una legislació i una jurisprudència desconegudes en l'ordenament jurídic andorrà i, d'altra banda, perquè el seu raonament no està fonamentat en dret.

Aquest Tribunal ha de desestimar aquesta posició. Efectivament, convé destacar que en la sentència del 14 de febrer del 2008, la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia:

- analitza si era pertinent o no que el banc no hagués proposat al seu client un contracte de palanquejament que podia comportar un risc per l'entitat bancària;
- explica les raons que duen a concloure que no existeix una societat de fet entre les parts;
- constata que la compensació estava prevista en els contractes signats entre els Srs. Sacaze i el banc i que aquesta compensació havia de realitzar-se de manera coherent;
- examina la situació del compte litigiós i les relacions entre les parts per tal de concloure que la compensació havia d'haver-se realitzat de manera que no s'augmentés la posició negativa dels clients i que la passivitat del banc entre els mesos de juliol i octubre del 2000, no permetia considerar que aquest hagués actuat amb "prudència i diligència", ans al contrari, el banc va tardar massa a considerar que la insolvència dels seus clients esdevenia irreparable.

D'aquestes consideracions es desprèn que el Tribunal Superior de Justícia va fonamentar la seva decisió mitjançant una anàlisi precisa dels elements que consten en les actuacions, que fa referència al principi, unànimement reconegut de l'execució de bona fe dels contractes pels seus signataris i que determina la data de la insolvència dels clients i del retard en l'actuació del banc, fonamentant-se en els documents de les parts i en els informes dels perits aportats per elles mateixes. L'apreciació del Tribunal Superior de Justícia sobre les responsabilitats respectives dels Srs. Sacaze i del banc es dedueix d'un raonament coherent, mancat d'arbitrarietat i fonamentat sobre el dret aplicable a Andorra. I, aquesta apreciació es va formular després d'haver pres en consideració les pretensions, per naturalesa, oposades de les parts.

En aquestes condicions, el recurs del Banc Agricol Reig, SA, d'acord amb l'article 37.2 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, ha de ser declarat inadmissible a tràmit per manca manifesta de contingut constitucional.

Per tot el que s'ha exposat,

El Tribunal Constitucional del Principat d'Andorra,

DECIDEIX:

Primer

No admetre a tràmit el recurs d'empara 2008-18-RE, interposat per la representació processal de l'entitat bancària Banc Agricol Reig, SA contra la sentència del 14 de febrer del 2008 i contra l'auto del 24 d'abril del mateix any, dictats per la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia.

Segon

No hi ha condemna expressa en costes per no existir parts contràries.

Tercer

Notificar aquest aute a la representació processal de l'entitat bancària recurrent, al president de la Batllia, al president del Tribunal Superior de Justícia i al Ministeri Fiscal.

Quart

Publicar aquest aute, d'acord amb el que disposa l'article 5 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, al Butlletí Oficial del Principat d'Andorra.

Acordat a Andorra la Vella, el 5 de novembre del 2008.

Carles Viver Pi-Sunyer Pierre Subra de Bieusses

President

Vicepresident

Miguel Herrero de Miñón

Didier Maus

Magistrat

Magistrat